

Tekoälyn etiikkaa edistämässä: CHARLIE-hanke vahvistaa tekoälyn kehittäjien ja käyttäjien eettistä osaamista

Vaasan ammattikorkeakoulun Muotoilukeskus MUOVA on mukana EU:n Erasmus+-ohjelman osarahoittamassa CHARLIE-hankkeessa (Challenging Bias in BigData user for AI and Machine Learning). CHARLIEn tavoitteena on vastata massadatan algoritmisen vinouman haasteeseen edistämällä eettisiä ja osallistavia lähestymistapoja teknologian, tekoälyn ja koneoppimisen opetuksessa.

Erilaiset tekoälyratkaisut yleistyvät hurjaa vauhtia. Vaikka tekoäly ja koneoppiminen ovat matematiikkaa, eivät ne aina ole oikeassa. Tekoälyratkaisuissa voi esiintyä algoritmista vinoumaa, joka voi olla syrjivä esimerkiksi tiettyjä ihmisryhmiä tai vähemmistöjä kohtaan. Tietyille sukupuolelle vain rajatusti työpaikkoja näyttävä alusta on esimerkki syrjivästä algoritmin vinoumasta.

”CHARLIE haastaa tekoälyn vinouman ja puolueellisuuden edistämällä tekoälyratkaisujen eri sidosryhmien eettisiä valmiuksia ja lähestymistapoja. Meidän pitää pystyä luomaan tekoälyratkaisuja, jotka toimivat tasapuolisesti ja läpinäkyvästi. CHARLIE on askel kohti eettisesti parempia tekoälyratkaisuja”, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Elise Raittila** Muotoilukeskus MUOVASTA.

Oppimateriaali koneoppimisesta ja tekoälystä eettisyyden näkökulmalla

CHARLIE-hankkeen aikana kehitetään kolme eri valmennuskokonaisuutta. Korkeakouluopiskelijoille luodaan algoritmin vinoumaa käsittelevä kurssi, joka suoritetaan monimuoto-opetuksena. Aikuiskoulutukselle tuotetaan eettisen tekoälyn kurssi elinikäiseen oppimiseen. Nuorille (12–18-v.) kehitetään tekoälyn ja kriittisen ajattelun virtuaalinen hyötypeli.

Valmennusmateriaalin rinnalle tuotetaan oppaat opettajille ja kouluttajille opetuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen. Opetuksen ja oppimisen toteutuksesta kootaan ohjeistus opetuksesta ja oppimisesta vastaavalle henkilöstölle. Hankkeessa järjestetään lisäksi sarja webinaareja, joiden tavoitteena on edistää tieteidenvälistä yhteistyötä ja vertaisoppimista.

”CHARLIE ei ainoastaan osoita sormella ongelmia, vaan tarjoaa konkreettisia työkaluja, jotka auttavat ymmärtämään ja torjumaan algoritmista vinoumaa. Tavoitteenamme on rohkaista avointa keskustelua ja yhteistyötä tekoälyratkaisujen kehittämiseen ja käyttöön liittyvien moninaisten sidosryhmien välillä, jotta voidaan kehittää kestäviä eettisiä käytäntöjä tekoälyn ja koneoppimisen alalla. Uskomme, että yhteinen panostus tähän haasteeseen auttaa meitä rakentamaan paremman ja tasapuolisemman digitaalisen tulevaisuuden”, Raittila päättää.

Hankeinfo

CHARLIE on EU:n Erasmus+-ohjelman osarahoittama hanke, joka kestää 2,5 vuotta. Hankkeen tavoitteena on vastata massadatan vinouman haasteeseen edistämällä eettisiä ja osallistavia lähestymistapoja teknologian, tekoälyn ja koneoppimisen opetuksessa. CHARLIEn projektikonsortio tulee Suomesta, Tanskasta, Espanjasta, Portugalista ja Romaniasta.

Projektin kesto: 30.12.2022-29.6.2025

Rahoitusohjelma: EU, Erasmus+

Projektinnumero: 2022-1-ES01-KA220-HED-C461966C

[CHARLIE MUOVAn verkkosivuilla](#)

Lisätietoa

Elise Raittila, Projektipäällikkö

Puh. +358 40 5321 694

elise.raittila@muova.fi